

PARTICULARITĂȚI ȘI CARACTERISTICI ÎN EVOLUȚIA CONCEPTULUI DE LIMBAJ DE SPECIALITATE LA MEDICINIȘTII STRĂINI

BUSUIOC Aliona

USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova,
ORCID: 0000-0002-4010-0108, e-mail: alionabusu@gmail.com;

VÎNTU Victoria

USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova,
ORCID: 0000-0002-4515-122X, e-mail: victoriavintu@yahoo.com

Rezumat. Studiul este axat pe evoluția și semnificația generală a conceptului de limbaj de specialitate, începând de la limbă – limbaj – limbaj de specialitate. Limbajul constituie ideea de bază a evoluției în comunicare și învățământ. Limbajul reprezintă elementele de construcție esențiale ale comunicării între oameni și de aceea este importantă informația pe care ne-o oferă în comunicare. Limbajul de specialitate este întemeiat în baza limbajului comun și este constituit prin noțiuni clare, sigure, monosemantice, precise etc. Limbajul de specialitate la medicii străini este particular, diversificat, relativ independent prin identificarea trăsăturilor caracteristice limbajului.

Cuvinte-cheie: limbă, limbaj, limbaj de specialitate, medicii străini

Abstract. The study is focused on the evolution and general meaning of the concept of specialized language, starting from language – speech – specialized language. The speech constitutes the basic idea of evolution in communication and education. The speech represents the essential building blocks of communication between people and that is why the information it gives us in communication is important. The specialized language is based on the common language and is constituted by clear, safe, monosemantic, precise notions etc. The specialized language at foreign medical students is particular, diversified, relatively independent by identifying the characteristic features of the language.

Keywords: language, speech, specialized language, foreign medical students

Formarea limbajului de specialitate ne constrânge să parcurgem un stadiu distinct în evoluția particularităților și caracteristicilor conceptului de limbaj de specialitate la medicii străini precedat de limbaj și limbă. Prin urmare, limba reține ceea ce este necesar în masa de fenomene de vorbire, dominate de întâmplare; limba este o idealizare a vorbirii, ea este discretă, în timp ce vorbirea este continuă. Cu toate deosebirile dintre ele, limba și vorbirea sunt două laturi ale aceluiași proces, nici una din ele neputând exista fără cealaltă [1].

Limba este alcătuită dintr-un sistem de cuvinte gata constituit, un vocabular, și anumite reguli de îmbinare a lor și de acțiune asupra oamenilor [2].

În *Cursul de lingvistică generală* [1998, 108, p. 159] Ferdinand de Saussure, definea foarte clar natura semnificației contextuale, în cadrele sistemului oricărei limbi: „Limba este un sistem ai cărui termeni sunt solidari și în care valoarea unuia din termeni rezultă din prezența simultană a

celorlalți”, limba ca un fenomen social și ca un sistem complex de semne (Ferdinand de Saussure) [3]. Tot în aceeași ordine de idei, limba nu este doar un instrument de comunicare, ci și un mod de a fi al vorbitorului. O limbă nu se reduce la suma cuvintelor și a relațiilor gramaticale care o compun, ea reprezintă mai mult – tot universul pe care îl exprimă. O dată cu o limbă în declin sunt amenințate și universul și cultura exprimate în limba respectivă, posibilitățile specifice de a spune realitatea, felul deosebit de a înțelege lumea [4]. După cum menționează F. de Saussure, limba în sine este considerată lineară, ea nu permite producerea sau receptarea simultană a două elemente, ci ele se ordonează totdeauna într-un șir, mai mult sau mai puțin extins, numit sintagmă. Sintagma alături de paradigmă („expresie sau rezultat al raporturilor asociative, paradigmatică pe care orice element lingvistic îl suscită în vorbitor sau ascultător”) sunt factorii fundamentali ai mecanismului limbajului uman [5]. Limba este sistem de semne verbale (cuvinte) și de reguli care prescriu proceduri de utilizare a semnelor, cu ajutorul cărora pot fi elaborate un număr infinit de enunțuri [6].

Prin educația lingvistică, învățarea a-și spori forța și energia fiind inepuizabilă în mijloacele sale de reconstituire a rigorii în raționamente sau a dialogului, a reflexivității sau a ideilor clare, a sensului sau a atenției în configurarea relațiilor cu semenii. Fiind justificată de existența limbii, sociabilitatea noastră poate fi îmbunătățită anume prin utilizarea potențialului extraordinar al limbajului [7].

Caracteristic pentru limbaj este faptul că aceste legături (suport – concret - conținut) nu sunt, totuși, univoce, fixate pentru o singură posibilitate semnificativă: în anumite limite, forma poate să rămână aceeași, conținutul poate varia; sau modificând forma, este posibil ca semnificația să nu se schimbe. [Ibidem, 205]. Sensul este realitatea care apare în practica limbajului, ca fapt complex și variabil – instabil chiar – și în care semnificația intră doar ca o parte – necesară desigur, dar nu unică; el este deosebit de semnificația primară, din care totuși derivă.

Relațiile omului cu omul sunt reglate cu ajutorul limbajului în măsura în care actele sociale sunt încărcate de semnificații, în măsura în care oamenii au acces la o universalitate abstractă [8]. Fondatorul Școlii de la Viena, Eugen Wüster, sugera că descrierea adecvată a limbajelor specializate putea deveni un model de claritate, ceea ce ar fi condus, inevitabil, și la perfecționarea limbii, care ar fi reușit să se sustragă diverselor interpretări individuale și istorice, și ar fi fost capabilă să reflecte numai adevăruri imuabile [9].

Majoritatea lingviștilor anglofoni (Mackey, R. și Mountford, A. J., 1978; Hutchinson și Waters, 1987; Anthony, 1997; Dudley-Evans și St. John, 1998; Gatehouse, K., 2001) au declarat că adevărata mișcare în limbajele de specialitate a început în anii 60 ai secolului XX, deoarece potrivit lor, în această perioadă are loc o adevărată revoluție în limbajele de specialitate, s-a recunoscut că nu numai specializările precum: medicina, științele umane, fizica, geologia etc., dar și diferite

subcâmpuri unei specializări principale aveau nevoie de diferite funcții comunicative în ceea ce privește sintaxa, morfologia, semantica, fonologia, vocabularul și discursul (Douglas, 2002). Nevoile lingvistice ale unui asistent de laborator dintr-un spital ar fi diferite de nevoile unei asistente medicale, a unei recepționere, a unui radiolog etc. [10]. Prin urmare, în stilul științific, specialistul este preocupat de tranzitivitatea mesajului și corectitudinea enunțului științific, destinatarul fiind pus în vedere doar indirect [11]. Limbajul de specialitate are un fond de expresii lingvistice identic nu numai cu limbajul comun, ci și cu limbajul de specialitate al domeniului, limbaj însușit obligatoriu de specialiști, indiferent de colectivitatea lingvistică de pe mapamond căreia îi aparțin [12]. De asemenea, nu putem omite fenomenul de interferență dintre limbajul de specialitate și limbajul comun, prin unele caracteristici comune. În general, putem spune că limbile specializate sunt subansambluri ale limbii comune și ale unităților lexicale ale limbii comune. [13]. Pentru a diferenția limbajul standard sau general de limbajul de specialitate, cel din urmă constituie un subsistem al limbajului general și este redat printr-un registru formal (tehnic sau științific). În cazul limbajului standard, vorbitorii utilizează cuvinte nici prea formale, nici prea colocviale. Limbajul de specialitate este propriu unor domenii restrânse, și nu fiecare limbaj de specialitate are aceleași particularități, caracteristici etc.

„Nu putem dobândi un limbaj specializat fără cunoștințe sau informații specializate. Este foarte probabil ca orice cercetare relevantă să încerce să cuprindă aceste puncte de vedere, astfel încât să includă atât terminologia, cât și diversitatea, concentrându-se totodată pe discurs și pe limbajul structurat” [14].

În situația în care una sau mai multe persoane transmit și recepționează mesaje, ce se referă la un anumit context, presupune anumite particularități ale limbajului. Astfel, limbajul de specialitate *conține particularități definitorii, și în interpretarea acestuia între subiecți, își va atinge obiectivele specifice, doar în cazul utilizării coerente a limbajului în activitatea unei persoane sau a unui grup de persoane. Caracteristicile limbajului de specialitate optimizează transmiterea exactă a informației.*

Limbajul de specialitate este creat pentru a realiza o funcție, o necesitate, pentru a formula cu exactitate o serie de fapte, obiecte, preocupări, legături între mai multe persoane. Limbajul de specialitate este caracterizat de trei variabile: *subiectul, utilizatorii și situațiile comunicative.*

Caracteristicile limbajului de specialitate *au o semantică specială, caracteristică unui domeniu particular, utilizează o terminologie specifică, aparține stilului științific, ce cuprinde un lexic specific textelor specializate și un lexic specializat specific științelor tehnicii, distinct, și aparține domeniului profesional.*

În opinia noastră, furnizarea de definiții specifice ale limbajelor de specialitate, redarea și semnificația acestora, ne converg spre constatarea propriei definiții adaptată nevoilor noastre de

cercetare: *limbajul de specialitate este parte integrantă a limbajului general, este un produs al societății, funcția dominantă este cea de comunicare și contextualizare, este un sistem viu, complex ce admite situații de comunicare specifice, care pot fi pricepute de persoanele angajate în procesul de comunicare.*

Conținutul limbajului de specialitate, implică o analiză detaliată a aspectelor limbii în care se predă, româna la medicii străini, care formează elementul constitutiv al limbajului medical, pentru a stabili particularitățile acestuia. Particularitățile specifice predominante ale limbajului de specialitate la medicii străini sunt: *utilizarea unităților lexicale specializate, terminologia specifică, taxonomia termenilor medicali, sufixele și prefixele din greacă și latină.*

Cercetând *Cadrul european de referință pentru asigurarea calității în formarea profesională*, care are un set de instrumente cu referințe europene comune, la medicii străini, putem utiliza aspectele care corespund cercetării și sunt utile în dezvoltarea, optimizarea, asimilarea, recunoașterea și evaluarea propriilor sisteme de educație și formare profesională. Evaluând multilateralitatea europeană și apreciind sarcina tuturor statelor membre pentru propriile sisteme educaționale, acest cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării, creat pe baza progreselor, ar putea îmbunătăți și sprijini sistemele de educație și formare ale Republicii Moldova. Unul dintre obiectivele strategice este ameliorarea calității și a eficacității educației și formării; dezvoltarea unor noi forme de învățare prin aplicarea noilor tehnologii de predare și de învățare. Pentru limbajul de specialitate la medicii străini un rol primordial îi revine noilor descoperiri, tehnologii, care solicită cunoștințe actuale, moderne în studierea și diagnosticarea acestora. Acțiunea de a continua, a studia și a forma limbajul de specialitate la medicii străini va permite soluționarea unuia dintre obiectivele strategice propuse de cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale [15].

Astfel, învățarea limbii române de către medicii străini are drept scop formarea competenței de comunicare profesională în limbaj de specialitate pentru comunicarea profesională cu medicii, asistenții medicali, pacienții etc., în cadrul stagiilor de practică în Clinicile universitare, Centrele de Sănătate Publică etc. Prin urmare, remarcăm faptul că nivelul necesar de pregătire pentru viitorii medici străini, prevede eficientizarea procesului de formare a limbajului de specialitate în învățământul superior medical și necesită identificarea activităților specializate în procesul de formare a limbajului profesional în limba română ca limbă străină.

Bibliografie:

1. STATI, S., SOLOMON, M., POPA, C., ENESCU, G., BOBOC, A. Limbaj Logică Filozofie. București: Ed. Științifică, 1968. 260 p.
2. COSMOVICI, A. Psihologie generală. (curs universitar). Iași: Ed. Polirom, 1996. 256 p.

3. FERDINAND de SAUSSURE. Curs de lingvistică generală. Publicat de Charles Bally și Albert Sechehaye, în colaborare cu Albert Riedlinger. Traducere și cuvânt înainte de Irina Izverna Tarabac, Iași: Ed. Polirom, 1998, p. 35.
4. SĂVESCU, E. Minorități lingvistice în viziunea lui E. Coșeriu. In: Revistă de Lingvistică și Știință Literară. 1998, nr 5 (179) septembrie-octombrie, pp.199. ISSN 0236-3119.
5. ZAMFIRA, M., OSIAC, M. Lingvistica generală și aplicată. București: Editura Fundației România de Mâine, 2006. 180 p. ISBN 973-725-522-4.
6. NEGURĂ, I. Psihologia limbajului. [online]. [citată 29.06.2016]. Disponibil: <https://psyexcelsior.files.wordpress.com/2016/02/ion-negurc483-psihiologia-limbajului-note-curs-2016.pdf>
7. BĂLICI, V. Condițiile sociale, premise definitorii ale contextului învățării. In: Univers Pedagogic. 2021. nr 1 (69), pp.34.
8. MIȘCOL, O. Cultură și comunicare. Chișinău: Edit. Oscar Print, 2000. 170 p.
9. POPESCU, L. Interacțiunea dintre limbajele de specialitate și lexicul general. [online]. [citată 22.01.2018]. Disponibil: <http://www.conferinte-defs.ase.ro/2012/PDF/41.pdf>
10. DAULAY, E. The historical of growth English for specific purpose. In: Vision. 2019 Vol. 15, No 1. Disponibil: <http://jurnaltarbiyah.uinsu.ac.id/index.php/vision/article/view/461>
11. ATHU, C. Delimitarea terminologiilor de specialitate. [online]. [citată 19.03.2018]. Disponibil: http://euromentor.ucdc.ro/NR1_v2/DELIMITAREA%20TERMINOLOGIIOR%20DE%20SPECI ALITATE.pdf
12. BORCHIN, M.-I., BORCHIN, O. Raportul cauzal dintre limbajul comun și limbajul de specialitate. // Cultură și Comunicare, anul V, 2011. Disponibil: <https://ru.scribd.com/doc/244573570/limbaj-comun-limbaj-de-specialitate-pdf>
13. COANC, M. Common Language versus Specialized Language. In: Journal of Information Systems and operations management. Vol 5, nr 2, București: Editura Universitară, 2011. Disponibil: http://jisom.rau.ro/ISOM_Nr9.html.
14. NACIKU, S. Abordări descriptive și funcționale ale terminologiei din domeniul economic: tz. de doct. în filologie. Craiova, 2020.
15. Noi priorități pentru cooperarea în domeniul educației și formării profesionale. [online]. pp. 26-36. [citată 29.06.2017]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aef0016>